

#našilidé – Lucie Škarková

Mgr. Lucie Škarková, Ph.D. je odbornou asistentkou na KPed PdF MU. Vyučuje, věnuje se pedagogickému výzkumu, rozvoji podnikavosti nebo píše do časopisu Komenský.

Kdo ji nejvíce ovlivnil v její cestě na univerzitu a jakou školu by si přála pro dnešní děti? To se dozvíte v rozhovoru.

Dobrý den, mohla byste se prosím našim čtenářům představit a říct jim něco o sobě?

Ahoj, jsem Lucie Škarková, žiji v Brně, ale pocházím z Božejova, to je vesnička kousek od Pelhřimova – města rekordů a kuriozit. Těší mě pracovat na rozvoji lidí a objevovat nové způsoby rozvoje potenciálu žáků i jejich učitelů. Škola jako organizace mě vždy přitahovala a fascinovala, jsem ráda, že jsem ji ani kvůli práci nemusela opustit.

Jakou roli na katedře zastáváte a co je náplní Vaší práce?

Na katedře pedagogiky působím jako vyučující řady předmětů učitelské propedeutiky (např. pedagogická komunikace nebo sebezkušenostní příprava na profesi), ale také garantuji asistentské praxe, vedu jejich reflexe a supervize. Vedu řadu bakalářských a diplomových prací. Věnuji se i výzkumu,

v současnosti alternativním a inovativním školám a rozvoji podnikavosti žáků ve školách a studentů na univerzitě. Také lektoruji semináře pro učitele z praxe a jsem členem redakční rady časopisu Komenský, kde spravuji rubriku Reportáže.

„Vždycky jsem věděla, že budu dělat něco v oblasti péče o lidi nebo pracovat se slovem.“

Co máte na své práci ráda a co je na ní náročné?

Začínala jsem svou pracovní dráhu na univerzitě na Ústavu pedagogických věd FF MU, takže jsem se zprvu orientovala více na projektovou a výzkumnou činnost, teprve s přechodem na pedagogickou fakultu jsem začala více vést semináře se studenty a garantovat různé předměty v tzv. společném pedagogicko-psychologickém modulu. V současnosti je to tak, že nejraději učím, a to i on-line. Pak mě hodně baví sbírat a analyzovat výzkumná data, jsem zvědavá a mám ráda příběhy, o které se lidé dělí při účasti na výzkumu. Specializuji se na kvalitativní výzkum, který mi práci s příběhy umožňuje. Baví mě hledat cesty k porozumění toho, co lidé tvoří a jak jsou svým profesním i osobním životem utvářeni.

Ráda na fakultě i mimo ni moderuji diskuse, kulaté stoly nebo prezentuji na konferencích.

Co nesnáším je administrativa – nejsem v tom dobrá a děsně mě to obtěžuje, taky to považuji za náročné, všechno to vyplňování tabulek, cestovních dokladů, projektových žádostí, publikačních výstupů, akreditačních formulářů atd.

Kdy a proč jste se rozhodla stát se učitelkou?

No já jsem už jako dítě všechny obtěžovala hrou na školu, kdy já jsem musela být učitelka, jinak mě to nebavilo. Vždycky jsem věděla, že budu dělat něco v oblasti péče o lidi nebo pracovat se slovem. Vedla jsem zájmové kroužky, byla jsem vedoucí na letních táborech, odtud je ta cesta k učitelství

dost přímá, ale já jsem si postupně přestala věřit, že bych mohla být tzv. skutečným učitelem nějakého předmětu, takže jsem se od studia bohemistiky na FF MU dostala ke studiu sociální pedagogiky, která mě uchvátila a viděla jsem se docela dlouho v neformálním vzdělávání nebo v sociální sféře. Změna přišla až po absolvování jednooborové pedagogiky a mentorského výcviku. To jsme někde tak v roce 2007, kdy jsem sebrala odvalu a začala lektorovat první semináře a orientovat se na učitelství.

Jaká je Vaše první vzpomínka na vzdělávání?

Nevím, jestli je první, ale když se řekne vzdělávání, vybaví se mi škola. Moje krásná vesnická zámecká škola, kde jsem absolvovala 1.-5. třídu. Sedím ve třetí lavici v řadě u okna, z něhož se většinu času dívám ven na svou babičku, která bydlela a pracovala v místním lihovaru. Učitelka mě napomíná, ať dávám pozor, tak si začnu povídat s Tomášem, který se mnou sedí v lavici, něčemu se pořád směju. Tak mě napomíná znovu, škola končí, jdu k té své babičce a spolu čteme dokola Slabikář, protože „každý den se musí číst 30 minut“. Nic než Slabikář není. Hrozně mě nebaví číst stále dokola stejné texty, tak se vztekám a brečím. Číst jsem sice uměla nejlépe ve třídě, ale na dril jsem háklivá pořád. Taky mi to asi způsobilo, že dvakrát nečtu žádnou knížku J a pro své děti mám doma samostatnou dětskou knihovnu, velkou J. Dětské knihy a podpora čtenářství mě pořád dost zajímá a v budoucnu bych se mu chtěla více věnovat.

„Byla to paní profesorka češtiny, která mě celá středoškolská studia povzbuzovala v přípravě na univerzitu, dávala mi příležitosti pro můj další rozvoj v tvůrčím psaní, povzbuzovala mě a dodávala

mi odvahu pokaždé, když jsem si nepřipadala dost chytrá, dobrá a talentovaná.”

Jaký byl Váš nejoblíbenější předmět na základní škole a proč?

Pro mě jako dítě bylo charakteristické, že co mi šlo, to bylo oblíbené. Šlo znamená, že jsem dostávala jedničky. To bylo asi do páté třídy vše, ale pak jsem začala pokulhávat v matematice – a to tak, že jsem ji fakt začala hodně nenávidět, protože mi kazila vysvědčení. Záhy se přidala angličtina. Začínala jsem s ní až na víceletém gymnáziu a nedokázala jsem rychle srovnat krok s ostatními. Profesor byl velmi náročný, hovořil na nás pouze anglicky. Nezískala jsem dobré základy, zato pořádný strach jazyk používat a odpor k tomu se v něm zlepšovat. Dnes vím, že to byla skvělá metoda, ale chyběla mi podpora. Tlak na šestáky na víceletém gymnáziu byl úporný a přijmout, že už nejste ve všem nejlepší, jako na bývalé škole, pro mě bylo obtížné. Já jsem založením milovník humanitních věd, ale vedle toho mě vždy velmi bavil přírodopis a tělocvik. Taky jsem byla soutěživé dítě a účastnila se všelijakých sportovních, dopravních, zdravotnických soutěží nebo znalostních olympiád, bylo to skvělé zpestření školní docházky, zvláště na gymnáziu.

Potkala jste za svoje školní léta učitele, na kterého ráda (nebo nerada) vzpomínáte dodnes?

Já vzpomínám na všechny své učitele, každý mi dal cennou lekci, ale jen jeden se nejvíce zasloužil o to, že jsem šla studovat na univerzitu. Byla to paní profesorka češtiny, která mě celá středoškolská studia povzbuzovala v přípravě na univerzitu, dávala mi příležitosti pro můj další rozvoj v tvůrčím psaní, povzbuzovala mě a dodávala mi odvahu pokaždé, když jsem si nepřipadala dost chytrá, dobrá a talentovaná. Zároveň mi poskytovala dobrou zpětnou vazbu, takže jsem věděla, kde musím zabrat a co si dostudovat. Připravila mě myslím dobře, protože jsem byla přijata na vysněnou

bohemistiku (sice ne na UK, ale osud asi chtěl, abych zakořenila v Brně).

„Umožnit dětem poznat školu jinak – jako místo, kde mohou prožívat společně s vrstevníky báječná dobrodružství z poznání sebe, druhých a světa, a to v každém ročníku na základní škole.“

Co ve školství podle Vás chybí?

Já jsem zažila školství výkonnostně orientované, ze základní školy jsem odešla po pátém ročníku a pak už ho má spojené jen s velkým tlakem na výkon, neustálé srovnávání se s výkony ostatních, žádný osobní přístup k rozvoji nadání a uvědomění si silných a slabých stránek, žádné kariérové poradenství, žádná podpora sebedůvěry studentů a malá příležitost pro vnímání komplexnosti světa a života v něm. Nevím, jak se gymnázia změnila, nechci žádnému progresivnímu gymnáziu uškodit, ale obávám se, že příliš ne, soudě podle zpětné vazby od našich studentů prvních ročníků. Myslím, že přestože se již mnohé podařilo, stále vidím jako nedostatečné, jak se ve školách téměř nevěnujeme rozvoji sociální, osobnostní a občanské kompetenci a kompetenci k podnikavosti, kterou vnímám v současnosti jako zásadní pro uplatnění absolventů škol v životě.

Jaká kniha o vzdělávání Vás inspiruje?

Těch je více, já se teď hodně zabývám vedením poradních kruhů, tak žiji knihou Cesta poradního kruhu od J. Zimmermana a V. Coyleové. Knihu, kterou opakovaně беру do ruky, je Škola bez poražených od T. Gordona a Jakou otázku máte nejradši? od A. Funcke a A. Rachow.

Kdybyste mohla ve školství změnit jednu věc, co by to bylo?

Umožnit dětem poznat školu jinak – jako místo, kde mohou prožívat společně s vrstevníky báječná dobrodružství z poznání

sebe, druhých a světa, a to v každém ročníku na základní škole.